

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1.70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів
або 36 франків	
на пів року	8 рублів
або 18 франків	
Подписок число по 16 сот.	

РУСЛАНА

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят с 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані відні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

XXV літ на апостольскім престолі.

(+) Сегодня як-раз двацять п'ять літ, як на апостольскім престолі засів Папа Лев XIII. Надзвичайна Божа благодать удержує в черствім здоров'ю і повній свіжості ума дев'яностьдволітнього Святійшого Отця, керманіча католицької Церкви, на котрого з найглибшою почесною споглядає не лише весь світ католицький, але й іновірці а навіть нехристияни. Коли католицька Церква вміряла обходити початок нового століття і святкувати сей ювілейний рік а відтак святкувати незвичайний ювілей XXV-літної влади на апостольскім престолі Льва XIII, виринали сумніви, чи з огляду на вельми підхожий вік Єго Святості буде се можливо і д'ятого навіть початок сего останнього ювілею визначено перед почином XXV-літ'я. Тимчасом Всевишній не лише позволив Христовому намісникови відкрити нове столітє, не лише приймає численні депутації з усього католицького світа (між иншими і руских путників), які складали єму при сій нагоді найщиршу заяву синівської преданості і найгорячіші бажаня многолітнього ще кермованя кораблем католицької Церкви, але й дожити сего достопамятного дня, коли як-раз проминуло XXV літ, як засів на апостольскім престолі.

У вельми трудній і неприязній хвилі обняв Лев XIII керму католицької Церкви. За попередника Пія IX. з деякими державами були відносини римської курії зрівані або вельми напружені. При вступленю Льва XIII на апостольскій престол повиitano єго з огляду на єго минувшину яко «мирного папу». І справді головним змаганем Льва XIII було, привернути мир і добрі взаємини з державами, хоч для сеї цілі не пожертвував ані крихти із свого церковного становища і церковних домагань, але навпаки розумною дипломатичною умів навіть в Німеччині висднати важні уступки, іменно з обсадами опорожнених владичих престолів. Не так щасливо повело ся з Австро-Угорщиною, а іменно в останній заведено мимо заходів римської курії цивільні подружя. Супроти Франції заявив Лев XIII далекоюсяглу уступчивість і поручив католикам признанє республіки. Корисніше уложили ся взаємини з Росією, а навіть в Англії, де за Пія IX положене католиків таке було трудне, відносини значно поправили ся. Лише супроти Італії стоїть Лев XIII на рішучо відпорнім становищі.

Головну бачність звернув Лев XIII на Схід, бажачи з одного боку поправити положене католиків в східних державах, а з другого приєднати православних для католицької Церкви. Особливу увагу звернув Лев XIII на руско-католицький обряд і по становив д'ягнути єго до питомої єму світлості і величавості піднесенем до давного значіння Чину св. Василя В. і заснованем Рускої Колегії для питомців руско-католицького обряду в Римі. Також по-людневим Славянам католикам признав

значні уступки що-до славянського богослуженя.

Цілою серією енциклік, які є вельми основними, в переважній часті самим Св. Отцем клясичною латиною написаними розвідками: про соціалізм, комунізм, нігілізм, про значінє св. Томи з Аквіну в філософії, про християнське подружє, про державну владу, про вольномулярство, про християнську державну конституцію, про робітничє питанє, про біблійну студию, про первенство папи, про християнську демокрацію і т. д., вславив ся Лев XIII не лише яко керманіч Церкви, але й яко філософ і реформатор суспільно-політичних відносин.

Не уйшла бачности Св. Отця також потреба посилюваня строгої науки і штуки, єго нечаливості завдячують учені цілого світа свободу користуваня ватиканською бібліотекою і архівом, а артисти багатими, наново упорядкованими музеями. Але й яко поет вславив ся Лев XIII латинськими гимнами, писаними аж до найновіших часів і станув поруч клясичних поетів латинських.

Божа благодать удержує і тілесну і духову кріпость Льва XIII в часах так трудних для католицької Церкви, а в хвилі, коли весь світ католицький шле горячі молитви до Всевишнього, прилучаємо ся до сего всенародного і всесвітнього хору і кличемо з глибини серця, щоби Всевишній подав Святійшому Отцю Льву XIII многії і благі літа!

Будова церков а Товариство св. Петра.

Руска Церква а руска народність, є двое і одно; возміть одно, а не буде другого.

Руска Церква є не тільки знаменем віри, но також кріпостию і заборолом рускої народности. Св'ідомі сего стану річий, ставили наші предки в кожній і найменшій громадї такі кріпости.

Нині кріпости ті підупали, або і зовсім упали, а на їх місци стають косяцї та косяцїки; також кріпости народности, але вже не рускої.

А ми що робимо? Ми алярмуємо нашу публіку і кричимо на всі заставки, що наша доморосла гаката, будуючи на Русї косяцїки, усуває нам землю під ногами.

Чи се що pomoже? Чи від того крику повалять ся косяцїли та косяцїки? Є вправді випадок в історії, де від самих труб ізраїльських, повалились мури врихонські; але се було чудо, а Бог творить чудеса лише там, де сили людські не вистарчають; де же сили людські вистарчають, там каже нам: «роби небоже, Бог ти допоможе!»

Хочеш знати, що почати,
Щоб в війні побіду мати?
Перше всього поглядай
За противником уважно!
Єго зброю ти пізнай
Та іди на бій відважно,
Щоби в бою время люте
Почесть для меча здобути.

Будують наші сусіди на Русї косяцїки, то

будуємо ми церкви, а де се можливо, стараємо ся їх перестигнути.

Правда, в нинішні часи, коли наші громади так страшно підупали і зубожіли, є се річ майже неможлива.

Але що неможливе одиницям, то легко дасть ся досягнути з'єднаними силами.

Д'ятого завязано у Львові Товариство для запомоги убогих руских церков імени св. Петра в котрім мали скупити ся всі рускі церкви, весь руский кляр і вся руска інтелігенція без огляду на політичні партії, а котре в такий спосіб з дрібних, але за те громадних датків і різних вкладок мало зібрати фонди на будову руских церков, тих істинних твердинь не тільки віри але і рускої народности.

Велика се мисль, красна і знесла цілє; но помимо того Товариство св. Петра не мало доси поводженя.

Поминувши вже партії і політику, абсорбуючу всі наші сили без видимого успіху — не було організації і так потрібної для Русина приуки. Не було загального заінтересованя, загального пожертвованя. Не було відповідних до роботи сил і відповідного статута. Після статута мало Товариство оперувати у всіх трьох епархіях, а тим часом показало ся, що оперованє в других епархіях, при централізації сил і роботи, стрічає труднощі, і що далеко ліпше поділити роботу; а тогди і сама робота піде скорше і видатніше.

Всі ті труднощі і недостатки нині усунено. Змінено Статут в сей спосіб, що побіч головного Товариства львівського мають отворити ся зараз (§. 11.) філії в Перемишлі і Станіславові, а на загальнім зібраню з 30. грудня 1902. вибрано новий Виділ, до котрого війшли: крилошанин Пюрко Богдан, яко предсідатель; яко виділові: мітрат Туркевич Лев; парох Танячкєвич Данило; віцер. Ярема Теодат; проф. Яцковський Михайло, парох Білинкєвич Айтал; парох Гірняк Григорій, катехит Мохнацкый Стефан і ц. к. совітник і начальник суду в Микулинцях Грабовенський Володимир, а яко заступники: парох Ганицкый Володимир, парох Бакович Іван, префект Жук Йосиф і префект Єрмій Кароль.

Також вибрано Комітет надзираючий (§. 24.), до котрого війшли: декан і парох Пачовський Іларій; парох Давидяк Василь і парох Шухевич Евгений.

Новий Виділ уконституювавши ся на засіданю з 23. січня 1903. іменував всіх Вєсч. ОО. Деканів відпоручниками Товариства (§. 2¹/₂), а узискавши на то повну апробату Преосв. М. Ординарїату відіє ся до них як і до цілого Вєч. Кліра з відозвою о приєднанє д'явисоких цілій Товариства як найширших кругів нашого населеня а особливо нашої інтелігенції так світської як і духовної. Відозва та, Преосв. М. Ординарїатом в ч. 1. Відомостей з с. р. як найласкавіше поперта, не остала без успіху. От що пише на пр. діяльний і многозаслужений парох Беньковець, дек. ходорівського Вєч. О. Володимир Филиповський:

«Получивши затверджений в. властями статут. Тов-о св. Петра, відповідно візвано Пр. М. Ординарїату пояснив я зараз в слідуочу неділю моїм парохіям той статут і в отвітній проповіді візвав до вступленя в члени того так полезного Товариства.

Послідствя оказали ся досить добрими:

так як вписало ся 4 корпорації, а то Церков (Братство), Читальня, Братська Каса, Братський Склеп і 30 осіб.

Спис членів предкладаю сим письмом а членські вноси за р. 1903. а і зглядно 5 К, як і вписове а 1 К, разом 84 К посилаю рівночасно переказом.

Заразом заявляю, що наша Церков є нова, помальована, з достаточним устроєм і заасекурована, що отже ми не будем потребувати помочи від Товариства св. Петра а тільки тішити ся будем, если Товариство сотки тисячній буде мати членів а тим самим буде запомагати приходи, котрі не в состоянню о власних силах будувати Церкви.

Дай Боже, щоби слова пов. о. Филиповского сповнили ся. Залежати се буде від нашого патріотичного духовенства а перед всім від наших відпоручників. Вся. оо. Деканів. Удаємо ся проте до них з повним прошенем о обговорене Статута і споводоване ухвали на Соборах деканальних, щоби кожда Церков а так само кождий священник а за его старанем і кожда інтелігентна сила вписала ся в члени нашого Товариства. Спис позисканих членів і їх вкладки і датки просимо прислати нам зглядно Митр. Консисторії для дорученя Виділові, як найскорше або хоть що місяця. Такі списи потрібні нам завчасу для того, що після § 19. 5. Статута маєм що чверть року подавати справоздане о стані Товариства в АЕп. Відомостях а по можности і в інших наших дневниках, що нинішнім розпочинаємо. Просимо також в дорозі публичної дискусії подати нам свої уваги що-до розісланого Статута, іменно в чім Статут потребував би зміни і поправи, і що еще зділати належало би, щоби всі інтелігентні сили згорнути в наших Товаристві.

Новий Статут Товариства вислано в відновіднім числі примірників тоже і другим двом Преосв. Ординариям нашої церковної провінції, звертаючи при тім увагу на § 11., 3., котрий постановляє, що перше загальне зібране філії для вибору Виділу філіяльного, скликуює а раз по затвердженю сего Статута дот. Ординарият і отвиряє тоє через свого делегата. Виділ починив відтак і дальші кроки, аби філії в Перемишлі і Станиславові як найскорше отворено. Доки однак се не наступить, скотять члени Товариства з епархії перемискої і станиславівської в справах Товариства відносити ся до своїх Преосв. Ординариятів і там зголошувати ся яко члени і відсилати там свої вкладки. Після § 4. і 5. платять до Товариства: члени о снователі, одноразово, що найменше 50 корон;

спомагаючи чі що найменше 10 кор. річно; а дійсні члени 1 кор. вписового і що найменше 1 корону від особи фізичної а 5 кор. від особи моральної (церкви, громади) річно. Registrum in mora!... Тож будуймо церкви, а скріпимо Русь!

Львів, дня 1. марця 1903.

Виділ.

Заробкова еміграція.

О скільки є для нас шкідливе переселенство поселенче, при яким люди продають свою землю, часто навіть в чужі руки, випродують ся з всеї худоби, господарських та хатних річий і в додатку руйнують ся на дорогу для цілої філії, щоби там за морем відтак гарувати у пустому степу, гірш чим в краю, — о стільки корисною є мандрівка за границю за роботою, бо она не тільки принесла би знатні матеріальні користи для мандруючих, але і тут в краю підвищила би ціну робучої сили, а тим самим причинила би ся до поліпшення заробкових відносин селяньського стану.

Як учить досвід і примір на Лемках та Мазурах, така мандрівка за зарібком навіть за море, до Союзних Держав поплачує добре і уможливує робітникам заощадити тільки заробленого гроша, що знатно і на постійне поліпшують свій матеріальний бут у рідній стороні. Однак тепер там вже по трохи погіршили ся заробкові відносини, а часті страйки можуть чужинця привести цілковито до нужди, або і голодової смерти. За те певнійший, близший і для нашого селянина пригіднійший зарібком являє ся в Німеччині, де вже не при фабриках та копальнях, але до збираня рілних плодів на час жнив потреба десятків тисячів рук.

Про услівя заробкових відносин в Німеччині при рілництві доносить «Свобода»: За роботу в поли дають хлопови місячно 11, а дівці і хлопцеві 10 зр. Крім сего, в жнива, в часі косовиці, при копаню картофель та при бурках, є робота акордова, значить ся, платять від снопа або від морга. При акордовій роботі заробляє робітник 2 і 3 рази тільки, як при роботі за час, бо єму платять ціну подвійну. Отже в часі жнив можна заробити 20 до 30 зр. місячно. А за роботу поза годину дістає робітник в додатку 6 до 8 крайц. за годину. Робота триває від год. 5 до 7 вечером з півгодичними перервами в часі сніданя і підвечірку, а цілогодичною в часі полуденку; отже разом треба робити на день 12 годин. В часі слоти або в браку роботи — очевидно ніхто не робить, хоч дістає харч і гроші.

На тиждень дістає робітник ось що: 3 і пів кварта збираного молока (по пів кварта на день), 25 фунтів картофлі, 10 фунтів хліба (а баба, дівка чи хлопець — 8 фунтів), один фунт муки, або 1/10 фунта кави; далі фунт гороху, фунт рижу, фунт мяса, або замість того 60 крейцарів, — один фунт смальцю і пів фунта соли. З усього того робітник нічо не сьміє продати, лише мусить зїсти, а як не зможе, то решту мусить звернути панови. Крім сего робітник дістає опалену хату, сінник і накривало; муштини селять окремо від женщин. Німці зобовязують ся, що діставши руских робітників, звільнять їх від роботи в часі руских свят.

Робітник наш мусів би там їхати в половині марця або в цвітні, а найпізнійше в початку мая. Робота кінчить ся в падолисті, а 1. грудня вертають робітники домів. Їхати можуть усі, що мають здорові руки, отже і хлопці і баби і дівки і парубки. Старці, каліки, діти і вагітні жінки — най навіть не вибирають ся, бо тих не приймають. Пашпортів не потрібно, вистарчить лише службова книжка; баби і дівки і того не потребують. Їм вистарчить від громади сьвідоцтво привалежности і посьвідчене, що батько чи опікун позволив їм їхати до Прус на зарібки. Зелізницю до границі, то є до Освенціма кождий мусить сам заплатити, колиж однак їде більше як десять осіб разом, то кожде платить лише половину ціни. З Освенціма до Мисловиць доплачує ся від особи 30 крейцарів, а далі платить зелізницю аж на місце вже сам пан, до котрого їде ся на роботу.

Рівночасно німецька часопись «Agrikultur-Zeitung», що виходить у Відни-Прешбургу, пише в тій справі в статі під заголовком: «Стан рілничих зарібників у східній Галичині», що слідує:

«Рускі хлібороби у східній Галичині, що вже минулого літа з нагоди копаня бараболі вагались за дуже низьку плату йти до роботи, наміряють, як зачуваємо, глядати роботи поза Галичиною, без страти зарібку найти собі удержане. Тому намірови їде на руку заряджене російського правительства, котре спиноє вихід робітників з Росії до Прус, в наслідок чого в Прусії не тільки заходить велика потреба робітника, але і на добрих условинах. — До того треба зааримітити, що руский пильний робітник ставить дуже скромні вимоги і заступив би польського робітника в східних Прусах а трудив би ся пильно, як і взагалі є се робітник добрий і маловибагливий».

Марко Мурава.

До рускої жінки!

I.

О, руска жінко! Як нестиш дитинку і тихомириш єї забавками, Не забавляй же грішми ні хвилинку! Дзвінь диявол! Чорними руками Розідре щастє в рідному будинку, Розідре душу чорними гадками — І сю дитинку, що нестиш, що любиш, Дзвіньом зраниш ти, або в пеклі згубиш.

Гроша блеск дітям дивно приманливий! Він притягає очи бідних з малку, Більше, чим сьвів богинь в байках звідливий, Борше покине влюблений русалку, Борше остигне із жару гнівливий, Борше покине розбишака палку, Як перестануть притягати гроші, Як перестануть баяти розкопі.

І ся дитинка, щастє твого мрія, Виросте смутком на родинній ниві, В горе змінить ся радощів надія... — А діла зрадні, чорні і змінчиві Буде вкривати голос соловія, Доки облуду не зірвуть гнівливі — Так син твій тілом виросте юнака, А духом злодій, зрадник, розбишака!

II.

О, руска жінко! Їно тогді дитина В забавці щастє віднайде будуче,

Коли забавиш книжочкою сина; Коли се сьвітло істини блискуче Буде дитині нянька і родина... — В зараню будить ся чутя дрімуче, А від обставин волі їде охота, Від перших забавок — життя робота.

О, не жахай ся, що синочок книжку В нерозумі своїм в мить пошматкує, Як пайку хліба на дрібную кришку — Хоть шкоду зробить, в книжці ся злюбує! Книжка му буде за думок колвску — Вна душу тихо до письма скермує: Наука стане дружиною з ранку Її ангелом буде до життя останку!

III.

І хрестик руский в ручку дай малую! Най привикає до хреста сьвятого. — Хрестом най боре долю прелихую, Хотьби весь вік свій, до скону самого. Най ся вдивляє на сьвятую збрую, Де сила Слова, Господа живого! А коли приїде претерпіти муки Хрестні — стерпить у вірі без розпуки!

Русинка-жінка! Кивь ті забобони, Що смерть чекає, хто хрестом ся бавить, Від смерти в сьвітлі тільки оборони, Хто хрест свій за добро людий поставить, А від терневої лукавства корони Чистов серце смутком не скривавить — Бо найстрашнійші народні болі То плач і ганьба народів в неволі!

IV.

О, руска жінко! як вчиш говорити Дитинку слова «мамо» чи то «тату», Вчи Русь — Україну перше голосити, А звеселиш себе і рідну хату — О, вчи найперше рідний край любити І долю нашу — темну, небогату. Бо де з грудий ссуть їно любов і силу, О, там не ляже нарід у могилу!

А як вже стануть діти лепетіти, О, завіми всю погань слів та лайку І стережи ся затроїти діти, Бо із отрути заживеш ти пайку. Пісенею борців виклисеуй цвіти — Повість народу най буде за байку — Оттак плекати мусиш ти дитину, Щоб нарід вбачив щасливійшу днину!

О, руска жінко! ти страдальна мати! Ховай у грудях сльозоньки жегучі, Ховай розпуку, щоби не спізнати! Сльози і смуток — неміч вини родючі, Кріпкі лиш зможуть долі добувати! Тому, хоть в горю, рани всі болючі Ховай, сьміючись — виховай сьміливих Борців за правду, за лихе гнівливих!

Сьвіт нам не батько, ані ньєнка доля, Бо сьвіт зїдає рід весь свого плоду; Долю лиш врода добуде сокола! Про всею піклуємось обама з роду: Важко плекавсь цвіт і бараболя — А хтож плекав вік, красу народу? О, руска жінко! ти народу мати! Виплекай нарід — Русь сьвятую спасати!

НОВИНКИ.

— **Календар.** — Ві втoрник: руско-кат. Льва пап; рим.-кат. Куяегунди. — В середу: руско-кат. Архіпа, Теодота; рим.-кат. Казимира.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорі відновленні передплати, зглядно о вирівнанні залеглостий, бо будемо приневолені застаювати довжникам дальшу висилку часописи.

— **Відчити у Львові.** Заходом тов-а «Кружок українських дівчат» відбуде ся завтра ві втoрник о 6. год. вечером в рускій гімназії в партері виклад проф. д-ра Студинського «про старинну руську повість». — Є се перший відчит з довгого ряду викладів, які відбудуть ся в сім місяці заходом «Кружка українських дівчат». Відчити будуть мати: проф. др. Колесса, проф. др. Студинський, проф. Левицький і проф. Боберський.

— **Папський ювілей** у Львові відіравлено вчера в костелах торжественні богослуження з нагоди папського ювілея. В катедральнім костелі в д-правив богослуження архієп. Більчевскій при участі численного духовенства і в присутності намісника гр. Пійського, краєвого маршалка гр. Потоцького, президента м. Львова д-ра Малаховського, команданта корпусу ген. Фідлера, президента суду д-ра Тхоржинського, директора почти Сеферовича, членів краєвого відділу, академічного сенату і т. д. По укінченню богослуження в катедрі о 12. год. в полудне всі присутні удали ся на богослуження до бернадинського костела де президент міста др. Малаховський виголосив пранаїдну промову, по ній промовляв проф. Дембінський, а вкінці архієп. Більчевскій уdlив всім архієпископського благословенства. О 3. год. пополудни відбув ся обід у прес. Малаховського з тоастами в честь пани і цісара.

— **3 Риму** доносять: Вчера перед полуднем Св. Отець прийняв св. колегію в бібліотечній салі. Прибуло 42 кардиналів. По обділованню руки Св. Отця ставули всі довкола папського престола, а декан св. колегії кардинал Преджлія вручив Папі дарунки, ночім Папа промовив до кардиналів і вручив кождому з них по 5 енциклік і по три поетичні твори писані в латинській мові, величаво оправлені в написю: «Найновіші документи для ширення християнської віри»: Авдвєндця тревала пів години. Ві втoрник Св. Отець відправить богослуження в церкві св. Петра.

— **«Красний Союз кредитовий»** у Львові (Рінок ч. 10, I. пов.) звиває усі стоваришеня заробково-господарські, що належать до него, щоб безпробоволочно переслали свої справозданя за рік 1902, так як він конче потребує їх до зладження статистики обороту товариств.

— **Іменованя в «Дністрі».** Надзираюча рада Тов-а взаїмних обезпечень «Дністер» іменовала на засіданню дня 26. лютого с. р. провізоричного урядника п. М. Іванця адюнктом III кл. в 7. ранзі, а практикантів п. Ю. Ганкевича і І. Алексєвича асистентами III кл. в 10. ранзі.

— **Тарасові обходи.** В неділю дня 8. марця с. р. відбудуть ся в Яворові в салі «Сокола» заходом Міщанської Читальні і Читальні «Просвіти» ввечерніці в честь Тараса Шевченка з такою програмою: 1) Ярославенко: Марш Соколів, мужеский хор з акомпаніаментом фортепяну. 2) Keller Bela: Увертура угорська — Сольо скрипка з акомпаніаментом фортепяна. 3) Т. Шевченко: Кавказ, деклямація. 4) Сольо фортепянове. 5) Козак до Торбана, мужеский хор. 6) Цитрове сольо. 7) Т. Шевченко-Лисенко: Мивають дії, баритонове сольо з акомп. фортепяну. 8) Скрипковий дует. 9) Otto: Серенада, мужеский хор. 10) Іван Франко: Прольог. 11) Народний гимн. — Ціни місць: крісла I-рядні 2 К, крісла II-рядні 1 К 60 сот., крісла III-рядні 1 К. Місця стоячі 30 сот., для дітей і селян 20 сот. Початок о 7. год. вечером. Чистий дохід призначений на «Народний Дім» в Яворові.

— **Руский театр у Львові** тішить ся величезним поведженем. Передовсім погода не хотіла послухати гакастивів і усталила ся так гарно, як се рідко буває у тій порі, а тим самим уможливила публиці приступи до салі «Colosseum», положеної в жидівських заулках. Через тиждень заповнює театр виключно руска публіка, спішаючи пізнати новости репертуару, а в неділі, вже на сьпівних штуках подивляє і міщана публіка красу наших народних сьпівів у виконанню добірної дружини. Вчера не стало в театрі білетів і від каси відійшло яких коло 300 осіб. Відколи «Colosseum» існує, не було такого натовпу публіки, як підчас побуту руского театру, хіба підчас... боротьби силачів.

— **«Три» в житю Папи Льва XIII.** Св. Отець Лев XIII народив ся в третім місяці 1810. р., кардиналом став іменованій в 1853. р., папою вістав 13. дня до смерті Пія IX, межі римескими єпископами займає 263. місце, сего року числить 93. рік житя і є третім з черги в числі довголітних папів (св. Агатон жив 107 літ, Григорій IV 98 літ, а Лев XIII доси 93 літ).

— **Дефвация в сільнім бюрі** краєвого відділу буде предметом судової розправи дня 16. с. м. перед трибуналом присяжних судій у Львові. Як обжаловані стають: Гіполит Філіпковскій у. Лійський, урядник сільного бюра, та Мендель Шор і Ізраїл Майзєс.

— **Пачкар.** На двірці Львів-Підзамче увязнено Сімона Бретшнайдра в Буська за пачкарство. При увязненім найдено 37 пачок російської табакви ваги 2330 клг.

— **На рускі ціли** призначила міска рада в Коломиї: для тов-а «Шкільна Поміч» 300 К, для бурси ім. св. Михайла 200 К, для тов-а «Жіночий Кружок» 150 К, для тов-а «Просвіта» 100 К, на популярні виклади в «Нар. Домі» 100 К, а для бурси Тов-а педаг. 150 К.

— **Дуже удачну і гарну фотографічну знимку** руских пугачиків в Галичині в Римі 1902. р. помістив «Місіонар» в 2. ч. з сего року.

— **Пожар млина.** Зі Станиславова доносять нам: В ночи з суботи на неділю около 1. год. вибухнув огонь в паровім млині Імердавера при ул. 3. Мая і до рана знищив цілий будинок. Сторожі пожежна була безрадна, бо парова сиваква, яка одинока могла тут придати ся з успіхом, зіспувала ся при недавнім пожарі. В млині згоріла також великі запаси збіжя і муки. Шкода виносить около під міліона корон, а була обезпечена лише на 257.000 в триєтанських товариствах.

Наука, штука, література.

— **Репертуар Руского народного театру у Львові.**

Вторник, дня 3. марця: «Душо губи», драма зі сьпівами і танцями в 5 діях Тогобочного.

Середа, дня 4. марця другий раз: «Хазяїн», комедия в 4 діях Карпенка-Карого.

Четвер, дня 5. марця: «Циганський Барон», оперета в 3 діях Стравса.

Субота, дня 7. марця: «Жидівка в хрестка», драма зі сьпівами в 5 діях Тогобочного.

— **3 Руского народного театру.** «Дзвін у церкву людій скликає, а сам у ній не буває» — се довгий тяжкий титул комедії п. І. Яновської, нагородженої третою премією на конкурсі краєвого відділу. Довгий і тяжкий се титул, а як ми пересьвідчили ся ще і зовсім невідповідний. Дзвін має в нашій уяві, як і в поезії значіня чогось шляхотного, величюго, бо і споряджений зі шляхотних металів і служить шляхотній цілі. А тимчасом герой комедії, студент Андрій, є людина зовсім низька, мерзенний шарлятан від початку до кінця. Тому належало би висше наведений титул заступити відповіднішим.

За те сама комедия представила ся дуже добре. Коли в тім самім відношенню стоїть вартість нагороджених штук, як були роздані премії, то живно краєвого конкурсу з минулого року було вельми обильне і збогатило нашу драматичну літературу справді визначними творами.

Авторка представляє в студенті Андрію (п. Стадник) грубого самолюба і матеріяліста, який надшарив своїм гулящим житєм маесток своєї матери (пні Осиповичева), та тепер, немов Жірон в княгиню Люїзою, загнув пароль на ексцентричну міліонерку Людмілю (пні Стефанович), стару погану панну, щоби підрепервати свої фінанси. В тій цілі намовляє ві їхати на Україну задля несеня помочи голодуючим і приїздить з нею до свого дому на село. Але тут розвинула широку ратункову акцію єго наречена Орися (пні Рубчакова) і Сергій, сільський вчитель (п. Петрович) колишній товариш Андрія з університету. Цілий перший акт посьвячений зображенню сеї гуманітарної діяльності і він представляє собою, хотяй може трохи несценічну, але взагалі оригінальну і цікаву картину, особливо для закордонних Українців, яких живійше вражав би образ недавно перебутого народом лихолітя голоду.

Однак Андрій в погоні за маестком не лише вирік ся свого давного народолюбства, а оставшу єму в памяті збірку фраз надуживає задля піддуреня богачки, але вирікає ся своєї нареченої, жадаючи від неї, щоби добровільно згодила ся

на єго подружжя з Людмілею. Прибрану ним позу горю, який посьвячує себе для висших цілій, демаскує Сергій, а надто, коли єго прилапано на залізничках до служниці Зінки (пна Кирилович), Людміля в обуренню відїздить, оставляючи нашого гохштацлера на леду. На тім і кінчить ся штука, омиваючи банальне закінчене «подружжє», яке певно могло би вийти між обома щирими громадянами: Сергієм та Орисєю.

Ціле переведенє акції є консеквентне і ясне, а типя змальовані виразними та шляхотними чертами. Трохи придовгі дияльогі томлять подекуди, але самі собою є дуже річеві і не без глибокої вартости. Через черкванє їх відняло би ся багато значіня самій штуці. Радше радили би ми увести більше ріжнородности у ту розмову між Орисєю а Сергієм так добором акцентів і змінами тону, як і змінами ситуації. Впрочім так п-ні Рубчакова, як і п. Петрович вийшли бездоганно зі своїх ріль, а сеї послідній в драматичній сцені, коли ударяє в лице Андрія за обиду Орисі здобув ся на сильні, потрєсаючі акценти. П. Стадник був знаменитий як Андрій, віддаючи уміло всі відтінки єго переворотности, самолюбства та розпусти. П-ні Стефанович за мало була ексцентричною так в уборі як грі та за мало задуреною на красу свого «ідеалу». Також п-ні Осиповичевій мусимо натякнути, що не все і не всюди краса робить ефект. Треба було ухарактеризувати ся не справдішню, сільську хазяйку, огорілу від сонця, не вичепурену, при фартусі та з заковченими рукавами у свобіднім кафтаніку, з вичепченими румянцями — як від кухні, від роботи. А то навіть мимо макитри та макогона ніхто не повірив, що се справді хазяйка, якої важко запрацьований гріш Андрій пускає в столиці.

Наймолодша артистична сила в дружині, п-на Кирилович, яка відбула немов свій дебют в ролі незручної покоївки Зінки, бо взагалі виступала всего другий раз на сцені, запрєзентувала ся дуже корисно. Ніжний, майже дитинячий голосок, живий темперамент, природність в руках і в дикції подають надію, що п-на Кирилович вже в короткім часі виробить ся на справжню артистку в «найних» волях. Поки-що треба би звертати більшу увагу на характеристику та на виразність виголосу. З менших ріль відзначила ся п-ні Стадникова, як сестра Орисі, п-ні Стечанська і п-на Левенець як сільські жінки, а п. Захарчук і Леонтович, як діди. П. Шеремета створив оригінальний тип Татарина-похатника, та в наслідок оплесків публіки перешаржував єго відтак трохи. Коли ще назвемо і п-ну Кравчуківну, то вже ми переписали цілий афіш, але бо і справді всі причинили ся до успіху сего удачного вечера.

— (—) Вчерашнє представленє 5-актової драми д-ра Александрова і Старицького «Не ходи Грицю та на вечерниці» випало сьвітло під кождим зглядом. Всі ролі заступлені були відповідно а тим самим і віддані як найліпше. Найбільше оплесків згорнули п-ні Рубчакова (Маруся), п-на Кравчуківна (Галина), п. Петрович (Грицько), пан Ніжанковскій (Хома) і пан Стадник в ролі Дмитра підпарубочого. В менших ролях держали ся добре п-і Осиповичева, як-раз в сцені пняї Катерини, п-і Стадникова, п. Рубчак, п. Гембіцький і п-і Стечанська в двоох ролях Хозяйки вечерниць і чарівниці, хоч на жаль на афіши сего не узгляднено, так що дехто в аудиторії міг думати, що вечерниці відбували ся в хаті чарівниці. Хори і танці йшли складно і бездоганно. Театр був випроданий, як се згадуємо на иннім місці.

— **Репертуар Львівської Фільгармонії.** Ві втoрник, 3. марця: великий концерт фільгармонічний при сьпівучасті Пабля де Сарасате, скрипкаря з Іспанії, і Берти Марц-Гольдшмід, іяністки.

В четвер, 5. марця: як ві втoрник.

— В концертах «Льв. Фільгармонії» з 28. лютого і 1. марця взяв участь Йос. Гофман. В програму обох єго виступів увійшли: Сен-Сен (концерт C-moll), Глюк (Орфей), Шопен (соната B-moll), Рубінштайн, Шуман-Тавсіг (контрабандіст), Ліст, Бетговен, Мошковскій, Шуберт-Тавсіг (марш) і др. Як на першім концерті, так і на двоох других причарував артист львівську публіку, що грімкими оплесками змушувала концертанта до надатків. Ігру Гофмана ми вже оцінили. Нині провіримо хіба вдруге, що в Гофмані живе дальше Антін Рубінштайн. Концерт з 1. марця був заразом бенефісовим концертом для першого діригента «Львівської Фільгармонії» п. Людв. Челяньського. Невтомний єго труд коло розвою інституції нагородила численно зібрана

Ліцитації

в Публічній Галі аукційній, Львів, пасаж Міколяша, будуть відбувати ся постійно два рази в тижни все о 4. год. пополудни, а іменно: в **понаділки** на образи, дороговціности, меблі, дивани, фортепяни, повози і взагалі твори штуки; в **четверги** на гардеробу, господарські урядження, машини до шитя та інші дешеві предмети до щоденного ужитку. Списи прийятих річий на ліцитацію будуть виставлені найпізнійше 2 дни перед ліцитацією у вікнах Галі, а на жаданє за малою оплатою можуть бути прислани. **Вистава** отворена щодень від 3. до 8½ год. попол., а в сьвята від 9. до 12. год. в полудне.

Бюро отворене для прийняті річий і виплат від 9. до 12½ год. в полудне.

публика множеством вінків, китиць і рісними оплесками. Між вінками був і вінець від львівських Русинів (з білетів і цвѣтів). Творець «Фільгармонії», енергичний п. Л. Гелер, мав дуже щасливу руку, складаючи артистичну управу в руки так оштного і совісного дірѣнта, яким є п. Челяньскій, а п. Челяньскій тим положив собі головну заслугу перед Львовом, що дав йому доси в значній частині пізнати музичні твори всіх визначніших композиторів європейських як класичних так і модерністичних, а тим і умузикальнив і облагороднив львівську публику. Колись будемо мати нагоду поговорити про заслуги тих двох мужів докладніше. Нині тішимося тим, що львівська публика зуміла достоїнно оцінити заслуги артистичного дірѣнта «Льв. Фільгармонії». На двох сих концертах почувли ми з комнатної музики хорощий і старанно виконаний смичковий квартет Двожака (F-dur), Гайдена (батька сінфонії) сінфонію (E-moll) повну ніжної мелодії з містерним канонем, Мендельсона скерцо і — два музичні твори п. Челяньского, іменно польonesa (в честь польської праси) і пісню «Моє осы» з супроводом орхе-

стри. З шумного польonesa пізнали ми, що п. Чел. клонить ся своєю душею в сторону сучасних модерністів, з пісні мусимо догадувати ся, що автор єї є поклонником Вагнера. Музикою ілюструє він чувства і слова поезії, хоч не гордить мелодією. Уклад пісні припав нам спеціально більше до душі. Він чарує спокоєм. Надто мали ми нагоду в посліднім концерті почувти також нову композицію п. Невядомского затитуловану «W białym dworku», пісню (чи баляду) з трема курантовими пригравками. Є се композиція на сопран з супроводом оркестри, повна ніжности і смаку. Інтерпретації обоїх сольових пісень (Челяньского і Невядомского) підняла ся п-ні Ірена Богус-Гелерова і вивязала ся з своєї задачі знаменито. «Шовковий» голос артистки плив з душі і входив в душу, а се мабуть дійсна ціль пісні. Надпрограмово відспівала п-ні Богус-Гелерова, змуглена рісними оплесками, Годарда «Chanson de Florian» і «Мавзу пісоньку» Галя — розуміє ся — з повним успіхом.

Н. В.

Телеграми.

Відень, 2. марця. В суботу була довша рада міністрів, на якій обговорювано дневний порядок найближших засідань обох палат.

Будапешт, 2. марця. У всіх більших містах на Угорщині відбули ся збори, на яких запро-тестовано проти військового закона.

Чернівці, 2. марця. Родина кравого президента бар. Бургініона виїхала вже звідси до Відня. Надіють ся, що в сих днях появить ся іменоване кн. Гогенльогого президентом Буковини, а коло 15. с. м. він обійме урядовань.

Царгород, 2. марця. З Адриянополя доносять, що перед кількома днями турецка сторожа гранична спіймала одного Македонця-революціоніста, що з 6-ма своїми товаришами хотів перейти з Болгарії до Македонії. В вілясті адриянопольскім роздають межі Болгарів оруже мимо силної сторожи турецкої.

Лісбона, 2. марця. Президентом нового кабінету португальского іменований Гінц Рібейро, а міністром заграничних справ є Вячеслав Ліма.

НАКЛАД А. ХОЙНАЦКОГО.

Лев Лопатинський.

СВЕКРУХА

комедія з сільского життя в 3 актах —
Ціна 60 сот.

З життя скоплені типи, погідна веселість і простота сценічної обстановки чинять сию комедію дуже пригідною до вистави навіть для менших аматорских кругів.

Набути можна в Ставропільській книгарні у Львові.

Читайте!

Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство «Просьвіти» бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видає сими днями найдешевший збірник сих творів п. а. «ПОЕЗИЯ Т. ШЕВЧЕНКА». Книжка, оправлена в полотно з золоченими витискама, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на вір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опу-сту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ «ПРОСЬВІТИ» у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

ДІМ
„ПРОСЬВІТИ“

одиноке руске товариство асекураційне, засноване в 1892. р.

обезпечає будинки, движимости, збіже і нашу против шкід огневих, побірає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишку з оплат розділяє межі членів яко звороти; в послідних трох літах виносив зворот 8%.

ДНІСТЕР

ДНІСТРА

ДНІСТЕР

ДНІСТРА

ДНІСТЕР

ДНІСТРА

виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 літ виплатив 6.064 відшкодовань в сумі 3,187.258 К.

поліси приймають при позичках Банк кравий і каси ощадности.

посередничить при обезпеченях на житє в краківскім Товаристві, відступає часть провізії з таких обезпечень на рускі добродійні цілі; ддятого на житє треба обезпечати ся тільки через «Дністер».

ФОНДИ виносять з кінцем 1902. р. 838.364 К і всі уміщені в цінних паперах цупілярних.

уділяє агенції селянам особливо там, де еще не роблять дотеперішні агенти.

агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годині				відходять о годині			
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	1:55	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галац), Чорткова	6:43	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	2:09	з Янова	6:43	до Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича
6:50	з Брухович, щод. від 15. мая до 14. вер. вк.	6:35	до Кракова (Відня, Праги), Берлина	7:45	з Янова	8:40	до Кракова (Відня, Праги), Берлина
7:45	з Янова	8:30	до Лавочного, Хирова, Калуши	7:45	з Янова	8:40	до Кракова (Відня, Праги), Берлина
7:40	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8:40	до Лавочного, Хирова, Калуши	8:00	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	9:00	до Лавочного, Хирова, Калуши
8:00	на дв. головний	9:00	до Лавочного, Хирова, Калуши	8:10	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:15	до Янова
8:10	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:15	до Янова	8:15	з Сокала, Рави рускої	9:50	до Янова
8:15	з Сокала, Рави рускої	9:50	до Янова	8:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	9:50	до Янова
8:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	10:30	до Янова	9:50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина	10:30	до Янова
10:25	з Янова	10:30	до Янова	10:55	з Янова	10:30	до Янова
11:55	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:40	до Янова	11:55	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:40	до Янова
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	10:57	до Янова	1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	10:57	до Янова
1:23	з Янова	1:25	до Янова	1:23	з Янова	1:25	до Янова
2:20	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.	2:15	до Янова	2:20	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.	2:15	до Янова
2:35	на дв. голов.	2:15	до Янова	2:35	на дв. голов.	2:15	до Янова
3:14	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	3:14	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
4:40	з Самбора, Стрия, Скольного (15-30.9)	3:15	до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.	4:40	з Самбора, Стрия, Скольного (15-30.9)	3:15	до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.
5:11	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.	3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.	5:11	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.	3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 15. вер.
5:35	з Янова	3:30	до Янова	5:35	з Янова	3:30	до Янова
5:40	з Чернівців, Іцкан	3:30	до Янова	5:40	з Чернівців, Іцкан	3:30	до Янова
5:50	з Кракова	3:30	до Янова	5:50	з Кракова	3:30	до Янова
Н і ч				Н і ч			
6:00	з Сокала, Бежця і Любачева	6:10	до Станиславова, Жидачева	12:45	6:10	до Станиславова, Жидачева	
8:04	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)		
9:12	з Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни	6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни		
9:20	з Чернівців, Букарешту	6:35	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	6:35	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		
9:25	з Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і сьв.)	7:10	до Сокала і Рави рускої	7:10	до Сокала і Рави рускої		
8:40	з Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Розвадова	8:16	до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)	8:16	до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і сьв.)		
10:03	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	8:25	до Перемішля	8:25	до Перемішля		
10:02	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.	9:00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець	9:00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець		
10:20	на дв. голов.	9:20	до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.	9:20	до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.		
10:50	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	10:05	до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.	10:05	до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.		
3:14	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	10:30	до Іцкан, Чорткова	10:30	до Іцкан, Чорткова		
8:35	на дворець головний	11:00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги		
		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний		
		11:32	до Янова	11:32	до Янова		
		4:15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора	4:15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора		
		5:50	до Брухович від 15. мая до 14. вер. щод.	5:50	до Брухович від 15. мая до 14. вер. щод.		

ЗАМІТКА: Пора нічна чинить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано

Час середно-європейскій рїхнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їади.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміювані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку кравого
- 5% облігації Банку кравого
- 4% позичку краву
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного